

فعالان حوزه زنان از لزوم اصلاح قانون حضانت با هدف تأمین مصلحت کودک می گویند

کودکان زیر چتر حمایت مادران می‌روند

مهسا قوی قلب خبرنگار

نیوی و علوی در مورد جایگاه زنان و خانواده فاصله زیادی داریم و البته مباحث مطرح شده در نشست دانشگاه مفید بسیار مثبت بود. باید بدانیم آنچه امروز در جامعه و در دادگاه‌ها با آن مواجه هستیم، نشان می‌دهد نباید با مباحث، انتزاعی برخورد کرد، بلکه باید متوجه واقعیتی بود که در کف جامعه وجود دارد.

به گفته او، منابع علمی، دینی و دانشگاهی راحل‌های مؤثر ارائه دهند که در عین انطباق با شرع مقدس، کارآیی و اثربخشی لازم را در جامعه داشته باشد و مردم احساس کنند برای مشکلات مختلف فردی و اجتماعی راحل مناسب وجود دارد یا قابل ارائه و دست یافتنی است.

■ محدودیت‌هایی که به مصلحت

کودک نیست

شهناز سجادی، وکیل دادگستری و دستیار حقوق شهروندی معاون رئیس جمهوری در امور زنان و خانواده هم با بیان اینکه مطلبی که درخصوص لایحه جدید مطرح شده، مربوط به اختیارات امر حضانت است، به «ایران» می‌گوید: در مقررات فعلی با اینکه ممکن است در موارد فوت پدر یا طلاق و جدایی قانوناً حضانت به مادر و یا خویشاوند کودک سپرده شود، لیکن در دارا بودن اختیارات لازمه حضانت ضعف‌هایی وجود دارد به‌طوری‌که موضوع حضانت، را دچار چالش می‌کند، بنابراین فردی که مسئول نگهداری از کودک است به دلیل نبود برخی از اختیارات دچار مشکلات و محدودیت‌هایی می‌شود که در واقع به مصلحت کودک نیست.

به گفته این حقوقدان، اصولاً مسئولین امر نگهداری کودک یا به حکم قانون یا رأی دادگاه تعیین می‌شوند، با اینکه با توافق والدین در موارد طلاق و جدایی معین می‌شوند، این در حالی است که مادر یا هر شخص دیگری که برای امر حضانت تعیین می‌شوند، یک سری از اختیارات و ابزار لازم را ندارند، به عنوان مثال برای ضرورت بستری کودک در بیمارستان جهت انجام اعمال جراحی و درمان سریایی توسط مسئول حضانت حتی مادران، باید پدر یا پدربزرگ حضور داشته و اعلام رضایت نمایند، این امر دشواری‌هایی را در عمل دارد، ممکن است بعد از طلاق پدر در نقطه‌ای دور را نداشته باشد، نمونه دیگری از این قبیل مشکلات که برای مادر یا فردی که حضانت کودک را برعهده دارد، امور آموزش و پرورش کودک در مدارس است. دراین حوزه نیز

اختیارات مادر و همین‌طور مسئولین دیگر حضانت ضعیف و ناکارآمد است، مثل امر ثبت نام دانش آموز در مدارس، مدارک تحصیلی، امضای اخذ مجازک تحصیلی، امضای رضایتنامه برای شرکت فرزند در اردوهای آموزشی، ورزشی و غیره.

سجادی در ادامه بیان می‌دارد: آنچه درخصوص این مشکلات مطرح می‌شود، این است که کودک به عنوان یک انسان، نیاز به پرورش، آموزش، تفریح و مواردی از این دست دارد که لازمه حضانت است و اختیاراتی را نیاز دارد که تضادی هم با ولایت قهری پدر و جد پدری نداشته باشد. مورد دیگری که در این لایحه مطرح و پیشنهاد شده است، مسائل مربوط به امور بانکی کودک است. ممکن است والدگانی بولی از محل نفقه یا مستمری داشته باشند که قانوناً در اختیار مسئولین حضانت از جمله مادر قرار گیرد و مادر نخواهد که این پول را هزینه کند و دوست دارد که برای فرزند زندگی کند و دسترسی کند تا اگر نماند و حداقل سرمایه‌گذاری این است که به نام فرزندش حساب سرمایه‌گذاری بانکی افتتاح کند و

سودی به آن پول تعلق بگیرد. او در ادامه درخصوص افتتاح حساب سپرده توسط فردی که حضانت کودک را برعهده دارد، می‌گوید: به موجب مقررات فعلی، مادر تنها حق افتتاح حساب قرض‌الحسنه به نام فرزندش را دارد و تا ۱۸ سالگی می‌تواند آن حساب را اداره کند و سپس آن فرزند حق تصرف داشته باشد از آنجایی که به حساب قرض‌الحسنه سودی تعلق نمی‌گیرد و پول پس‌انداز شده هم ارزش خود را به مرور از دست می‌دهد، این امر به مصلحت کودک نیست، لذا نیاز به اختیار و حق افتتاح حساب‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت یا کوتاه مدت به نام کودک توسط مادر و یا هر فرزند خود می‌باشند، چون هنوز برای این کار مجوز قانونی پیش‌بینی نشده است، مجوز قانونی افتتاح حساب سرمایه‌گذاری توسط افرادی

مانند مادر یا هر خویشاوند دیگری به نام کودک و به نفع کودک از محل دارایی خود یا نفقه مستمری کودک نباید ممنوع باشد زیرا این ممنوعیت توجیه منطقی و عقلی ندارد. از طرفی چون این سپرده به تملیک کودک تا سن ۱۸ سالگی در نمی‌آید در زمره حق ولایت پدر و جد پدری نسبت به آن قرار نمی‌گیرد و اختیار و حق تصرف و اعمال اختیاری نسبت به آن نمی‌توانند داشته باشند. این مجوز قطعاً به مصلحت کودکانی است که بد سرپرست و یا بی سرپرست هستند، حداقل برای کسانی که حضانت کودک را به عهده دارند، این امر باید تسهیل شود.

به اعتقاد سجادی، نکته قابل تأمل این است که مواردی که در لایحه مذکور پیش‌بینی شده، نافعی حق ولایت قهری پدر و جد پدری نیست. امور درمان، آموزش و پرورش، امور اداری و اختیار انجام امور بانکی در جهت مصلحت کودک است، بخصوص که قانون حمایت از خانواده مصوب سال ۹۱، بحث غبطه و مصلحت کودک را به میان

دیس کل دادگستری استان مازندران در گفت و گو با «ایران»:

اجرای طرح جامع «حد نگار» مانع تغییر کاربری اراضی کشاورزی و ملی می‌شود

صفحه ۱۱

قیمومت نیز باید در کنار حضانت به مادر سپرده شود

رایحه مظفریان، فعال حوزه زنان نیز با بیان اینکه ریشه این اختلاف را باید در قیمومت جست‌وجو کرد، به «ایران» می‌گوید: بین قیمومت و حضانت تفاوت وجود دارد. با این توضیح که حتی اگر حضانت یک کودک با مادرش باشد، قیمومت آن هنوز با پدر یا جد پدری است و اینجا نقطه شروع مشکلات است. جایی که مادر به موجب قانون وظیفه نگهداری از کودک بر دوشش است اما نمی‌تواند امور مالی کودک را اداره کند. اینکه مادر حتی اجازه گرفتن کارنامه کودک را ندارد، اینکه اجازه دادن اذن برای عمل جراحی کودک و یا ترخیصش از بیمارستان را ندارد بیشتر به قیم نبودن مادر برمی گردد به نظر می‌رسد باید تمهیداتی ستجیده شود که اگر مطابق قانون حضانت کودک به مادر سپرده شده است قیمومت آن نیز با مادر باشد تا از مشکلات ناشی از عدم قیمومت دوری شود.

به گفته این فعال اجتماعی، مطلبی از خاتم شهره پیرانی همسر شهید هسته‌ای داریوش رضایی نژاد بسیار مرا تحت تأثیر قرارداد. در واقع صدای ایشان به عنوان همسر شهید شنیده نمی‌شود، چه برسد به دیگر مادرانی که برای نجات جان فرزندانشان باید دست به دامن پدر، جدپدری یا عموی فرزند خود شوند و صدایشان به هیچ نهادی نمی‌رسد. این امور و واگذاری حق مادری به مادران مراحل بسیار پیچیده‌ای دارد. مادر باید کشف آهنبنی به پا کند و از دادگاه درخواست قیمومت فرزند کند و با اینکه رضایت خانواده همسر را جلب نماید و با پذیرش شرایطی از ولی قهری برای اموری مرتبط با فرزندش وکالتنامه بگیرد. سؤال این است که در موارد اضطراری چه باید کرد؟ قطعاً باید قانون در این حوزه ورود کند تا مشکلات ناشی از خلأهای قانونی در خصوص حضانت مرتفع شود.

آورده و مقرر داشته هر تصمیمی که در دادگاه راجع به کودکان گرفته می‌شود، محوریت آن در جهت غبطه و مصلحت کودک باید باشد.

در صورتی که مصلحت کودکان در

کنوانسیون حقوق کودک هم مطرح

شده است، لذا در امر حضانت هر جا

که مصلحت کودک ایجاب می‌کند،

مادر یا هر فرد دیگری که حضانت

کودک را دارد باید اختیارات لازم

و کافی را در آن راستا داشته باشد،

چون در نهایت تمامی این اختیارات

به مصلحت کودک و در جهت

تسهیل و بهبود کیفیت امر حضانت

است. بخصوص که منافاتی با حدود

اختیارات ولی قهری ندارد.

■ ارتقای مصالح و منافع کودک با اصلاح قانون

مونیکا نادای، حقوقدان و فعال اجتماعی نیز با بیان اینکه حضانت دختر و پسر تا ۷ سالگی با مادر است

و در قانون مدنی پیش‌بینی شده است

در صورت ازدواج مادر حضانت از او

گرفته می‌شود، به «ایران» می‌گوید:

قانون حمایت از خانواده در این حوزه

ورود کرده و توضیحاتی داده و در

نهایت این قانون که مصوب سال ۹۱

است رعایت مصالح و منافع کودک را

در اولویت قرار داده، اما هنوز در صورت

ازدواج زن این موضوع در نظر گرفته

نشده و در خیلی از مواقع حضانت از

او گرفته می‌شود، این در حالی است که

ممکن است به مصلحت کودک باشد

که همچنان با مادر زندگی کند و این

موضوع اتفاق نمی‌افتد.

به گفته او، صرف نظر از این قاعده

کلی چیزی که مادران دارای حضانت

را دچار مشکل کرده این است که

حق ولایت از حق حضانت جداست

و دخل و تصرف در امور مالی کودک

مثل باز کردن حساب، برداشتن پول یا

کارهای مربوط به بیمارستان خارج از

حضانت نگاه شده و به پدر به عنوان

ولی قهری یا جد پدری در صورت نبود

حق حضانت را دچار مشکل می‌کند.

نادی در ادامه می‌افزاید: آنچه به

تغییر و اصلاح قانون نیاز دارد، این

است که ساز و کارهای اجرایی تغییر

پیدا کند و این امکان وجود داشته

باشد که اموری که ناشی از حضانت

است برای مادر قابل انجام باشد، به

اعتقاد سن ماده ۱۱۷۰ قانون مدنی

باید اصلاح شود و در دو مورد یکی

تسهیل در انجام امور مختلفی که

تاکنون مادران از انجام آنها با مانده

بود و دیگری که گرفتن حضانت از

مادر با ازدواج است، باید اصلاح

شود، زیرا ممکن است که این موارد

در عین حال صرف نظر از بحث

حضانت پدر، قوانین درخصوص

حضانت باید گسترده‌تر از امروز باشد

تا مصالح ومنافع کودک بیش از پیش

تأمین شود.

غمی که همچنان مانده بر دل

از لحظه انتشار اولین خبر، انگار حرکت ثانی‌ها به جلو کند شده بود؛ آن روز «خبر» خودش عزادار و صاحب غزا بود و خبرنگاران دربه‌در دنبال خبری از دوستان سال‌های دور و نزدیک بودند، با چشمانی خیس و قلب‌هایی که از همیشه کار پراسرترس خبرنگاری نتدتر می‌تپید.

ساعت ۱۵ و ۳۵ دقیقه روز سه‌شنبه ۱۵ آذر ۱۳۸۴ در تاریخ‌رسانه و روزنامه‌نگاری در ایران ثبت شده است؛ به عنوان غم‌انگیزترین حادثه برای جامعه خبری کشور، روزی که هواپیمای هروکلس سی یکصد و سی نیروی هوایی ارتش به جای باند فرودگاه مهرآباد، در شهرک توحید نیروی هوایی در حومه جنوب غربی تهران به زمین نشست.

خبرنگاران صبح این روز برای پوشش خبری مانور نیروهای دریایی ایران سوار این هواپیما شده بودند و مقصدشان بعد از فرود در بندرعباس، چهارپار بود، اما هواپیما لحظاتی پس از پرواز دچار نقص فنی شد و مجبور به بازگشت، اما گویی این سفر برای آن قلمداران و دوربین به دست‌ها، بازگشتی پیش‌بینی نکرده بود.

پرواز شماره ۵۱۴، بیش از ۹۰ مسافر نظامی و غیرنظامی داشت که بیشتر آنان از خبرنگاران و تصویربرداران و عوامل فنی رسانه‌های کشور بودند. آن روز در اتاق‌های خبر و تحریریه‌های کشور کسی دل و دماغ کار نداشت؛ هر لحظه یک نام به نام‌های قبلی اضافه می‌شد و داغی بر داغ قبلی تلنبار.

عصر هنگام در سردخانه پزشکی قانونی در کهریزک در جنوب تهران غوغایی بود؛ تن‌هایی در کارهای مخصوص جا گرفته بودند که تا همین ساعاتی پیش برای کسب خبر از رویدادهای کشور و انتشار گزارش‌هایی درباره مشکلات و دردهای جامعه، سراز پا نمی‌شناختند.

روز تشییع پیکرهای شهدای رسانه، میدان بهارستان تهران جای سوزن انداختن نبود. میدان و خیابان‌های اطراف مملو از قاب‌هایی بود که روی دستان خانواده‌ها و دوستان حرکت می‌کرد و مردمی که برای مشایعت فرزندان بی‌ادعا و گمنام ایران زمین آمده بودند.

باورش سخت بود؛ دوشنبه بود که مهدی افضل‌ی و سپهدار ساجدی غروب هنگام با هم در اتاق خبر ایثار ظاهر شدند و از سفر فرمایشان خبر دادند و مهدی گفت: فردا می‌پریم.

حالا تصویری از مهدی و سپهدار را می‌دیدیم که در دست‌های آشنا و ناآشنا روی هوا دست به دست می‌شد.

به هر طرف که نگاه می‌کردی، یک تصویر و یک نام آشنا می‌دیدي و قلب‌هایی که هنوز در پشت قاب‌ها برای مردم می‌تپید.

یک طرف ایل بیگی خبرنگار قدیمی و پیشکسوت صدا و سیما و طرف دیگر ابراهیم عباسی دانشجوی با اخلاق و پراترزی دانشگاه خبر ایرنا و شاغل در صدا و سیما که انگار از پشت شیشه قاب عکس‌هایشان داشتند خداحافظی می‌کردند.

از به‌های صدا و سیما، در آن پرواز ایل بیگی، علیرضا افشار، جواد فراهانی، از واحد مرکزی خبر؛ داریوش شاهینی، محمود توران پشתי، مجید عسگری، ابراهیم بقایی، سید یحیی مهدوی، آن گروه اجتماعی شبکه یک سیمای جمهوری اسلامی ایران؛ محمدرضا شادروح، حمیدرضا خیرخواه، علیزاده، حسن نجفی، رامانی، تاجیک، سید هادی حسینی، جلیل حیدری‌زاده، در آن پرواز بی‌بازگشت بودند که حالا با کاظم‌نژاد از روزنامه کیهان، صادق نبیلی و علیرضا برادران نجار از خبرگزاری فارس، اسماعیل عمرانی، حسن قریب از ایسنا و احمد گریبایی از همشهری بر دوش مردم خونگرم ایران به سمت آرامگاه ابدی‌شان رهسپار بودند. در میان شهدای پرواز خبرنگاران، تعداد زیادی از عوامل فنی صدا و سیما و کارکنان بخش روابط عمومی و رسانه ارتش هم آن روز تشییع شدند.

حالا ۱۵ سال از آن حادثه گذشته است؛ حادثه‌ای که برای جامعه رسانه‌ای کشور خسارتی بود سنگین و نگاه‌ها را برای مدتی به مسائل رسانه جلب کرد؛ به فعالانی که همواره منعکس‌کننده دردها و مشکلات عمومی هستند، پای گلیابه، اعتراض‌ها و درد دل‌ها می‌نشینند، درحالی که مشکلات و دردها و رنج‌هایشان را به درون می‌ریزند و همچنان کسی نیست پای درد دل‌های آنان بنشیند. این روزها خوب است به یاد شهدای رسانه در سانه هواپیمای سی یکصد و سی، یاد همه شهدا و پاسداران عرصه قلم را گرامی بداریم و خوب است یادی هم از محمود صارمی کنیم که به دست شقی ترین تروربست‌تاکفیری در مزار شریف افغانستان به شهادت رسید.

۲۹۴ فوتی جدید کرونا در کشور

سخنگوی وزارت بهداشت از شناسایی ۱۱۵۶۱ مورد جدید کووید۱۹ در کشور خبر داد. به‌گزارش ایسنا، دکتر سیماسادات لاری گفت: از ظهر روز ۱۵ آذر تا ظهر ۱۶ آذر ۱۳۹۶ و براساس معیارهای قطعی تشخیصی، ۱۱ هزار و ۵۶۱ بیمار جدید مبتلا به کووید۱۹ در کشور شناسایی شد که یک هزار و ۳۳۳ نفر از آنها بستری شدند.

وی گفت: مجموع بیماران کووید۱۹ در کشور به یک میلیون و ۴۰ هزار ۵۴۷ نفر رسید. لاری ادامه داد: متأسفانه در طول این بازه زمانی، ۲۹۴ بیمار کووید۱۹ جان خود را از دست دادند و مجموع جانباختگان این بیماری به ۵۰ هزار و ۳۱۰ نفر رسید. به‌گفته لاری، خوشبختانه تا کنون ۷۳۰ هزار و ۷۹۸ نفر از بیماران، بهبود یافته یا از بیمارستان‌ها ترخیص شده‌اند. سخنگوی وزارت بهداشت افزود: ۵۸۰۹ نفر از بیماران مبتلا به کووید۱۹ در وضعیت شدید این بیماری تحت مراقبت قرار دارند. لاری افزود: تاکنون ۶ میلیون و ۳۸۷ هزار و ۱۹۰ آزمایش تشخیص کووید۱۹ در کشور انجام شده است.

وی همچنین گفت: در حال حاضر ۶۴ شهرستان در وضعیت قرمز، ۲۷۸ شهرستان نارنجی و ۱۰۶ شهرستان در وضعیت زرد قرار دارند.

سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا اعلام کرد

جریمه ۲۰۰هزار تومانی برای ناقضان قرنطینه

سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا درباره رهگیری مبتلایان با کد ملی، گفت: براساس آخرین آمار ۳۱ میلیون استعمال از بانک اطلاعاتی ما در ارتباط افراد مثبت گرفته شده است و نگذاشتیم ۴۶۳۳۷ نفر مبتلا که می‌خواستند سوار وسایل نقلیه مانند هواپیما و... شوند این کار را انجام دهند. این متخلفان خدمت دریافت نمی‌کنند و دارو و کیمیا و آزوتومانی می‌پردازند و به قرنطینه منتقل می‌شوند. تاکنون حدود ۲۵ هزار پیامک به هر افرادی که نقض قرنطینه کرده‌اند، ارسال شده است.

به گزارش ایسنا، دکتر علیرضا رئیسی، افزود: اکنون تهران وضعیت نارنجی دارد اما اگر آخر هفته آمار به ما بگوید اوضاع قرمز شده مجدد محدودیت‌ها باز می‌گردد. این موضوع برای تمام شهرهای نارنجی و زرد صادق است. وی گفت: استان‌های اردبیل، قزوین، گلستان، گیلان، مازندران روند صعودی یا در حال صعود بیماری را تجربه می‌کنند. علت این روند صعودی به ۴ هفته قبل و سفرهایی که اتفاق افتاد، باز می‌گردد. در استان قزوین ۱۱ شهر قرمز، در استان گلستان ۱۱ شهر، مازندران ۶ شهر، قزوین ۵شهر، گیلان و اصفهان ۴ شهر؛ در استان‌های آذربایجان غربی، خراسان رضوی و شمالی، اردبیل، کرمان و ایلام ۳شهر قرمز داریم. این نشان می‌دهد برای کنترل بیماری به شهرهای قرمز که باید به آنها به طور ویژه توجه کنیم که روند صعودی بیماری دارند. در اردبیل و پارس آباد، طنزن در اصفهان، خلیل‌آباد در خراسان رضوی، راور کرمان، بندرترکمن در گلستان و رودبار در گیلان حتی روند بیماری متوقف هم نشده است و همچنان صعودی است. در ۱۱ شهر هم بیماری متوقف شده اما نزولی نشده است؛ شهرهای ساری، آمل، بهشهر، آق‌قلا، فاروج، سنقر، هرسین، ناین، گرگان، رشت و فارسان شامل این موضوع هستند. میزان رعایت پروتکل‌ها در این شهرها کم بوده است یا دورهمی‌های خانوادگی داشتند.